

10 BOBBY FISCHER – GENIAL & GAL?

GRAVLAGT I H

SPASSKIJ vs. FISCHER 1992: Bobby Fischer (t.h.) spiller den famøse revansjekampen mot Boris Spasskij i Jugoslavia. Foto: REUTERS

Vennene om de siste årene hans på Island:

– Bobby var paranoid, sint og og utakknemlig

REYKJAVIK/SELFLOSS/LAUGDÆLIR (VG)

21. januar 2008: Vinternatten har ennå ikke blitt til dag når Robert James Fischer stedes til den siste hvile.

I all hast er det gravd et hull til kisten. Til stede er bare fire-fem mennesker. Blant dem hans japanske forlovede Miyoko Matai.

En katolsk prest står for seremonien i den bitte lille kirken i Laugardælir – selv om Bobby Fischer ikke var katolikk.

I ettertid har begravelsen av den tidligere sjakkverdensmesteren blitt omtalt som et kupp.

- Han er den første her på Island som har blitt gravlagt i stummende mørke, sier hans gode venn Einar S. Einarsson.
- Og han er også den første her på øya som har blitt gravd opp igjen, flere år etter sin død.

Einarsson snakker om det som skjedde sommeren 2010 da levningene etter Bobby Fischer ble gravet opp for å kunne ta en DNA-prøve. En kvinne han levde sammen med på Filippinene hevdet at sjakkgeniet var far til hennes barn.

Det var han ikke.

Vi rusler sammen med Einar S. Einarsson i Reykjaviks gater. Han viser oss hvordan en vanlig dag i Bobby Fischers liv artet seg – etter at han 23. mars 2005 hadde kommet tilbake til Island, for første gang siden VM-matchen i 1972.

Einar S. Einarsson og en håndfull venner reddet sjakk-kongen ut av uføret. Han var året før blitt arrestert på Narita-flyplassen i Japan. Amerikanerne hadde for lengst sendt ut en «wanted»-melding på kontroversielle Fischer. Bakgrunnen var at han i 1992 hadde spilt revansjkamp mot Spasskij – i Jugoslavia, som det den gang var vedtatt sanksjoner mot. USA hadde advart ham, men Fischer dro likevel.

Senere, etter angrepet mot tvillingtårnene i New York, da Fischer bodde på Filippinene, hadde han gitt et par famøse intervjuer til lokale radiostasjoner, der han hyllet 11. september-angrepene.

De sjakkinteresserte islendingene reddet ham

DET SISTE BILDET: Bobby Fischer motsatte seg legehjelp og døde i januar 2008. Dette er trolig det siste

altså. Med langt hår og skjegg, som om han hadde levd i ødemarken i lang tid, kom Bobby Fischer til Island. Der skulle han ha nær tre år før han døde. Kanskje noen av de lykkeligste årene i sitt liv.

- Bobby kunne ha levd videre og kanskje levd i dag. Men han ville ikke ha legehjelp, forteller Helgi Olafsson.

Han har skrevet en bok om Fischers siste år og er også en av Islands beste sjakkspillere.

Olafsson og Fischer ble nære venner.

- Fischer likte en kar som var så bra i sjakk.
- Jeg spilte en del mot ham, og Bobby var fortsatt god.

VG møter flesteparten av Fischers få venner på Island. Det er ingen av dem som sier det direkte,

men vi skjønner at han kom på kant med stort sett alle etter hvert.

- Han beholdt sin karakter til siste slutt, sier Olafsson og ler rått.
- **Var han sint?**
- Ja, det var noen ganger at han eksploderte foran meg.

Uten at de sier det veldig direkte, kommer det fram at vennene, som hjalp ham ut av japansk fengsel, skaffet ham islandsk pass på rekordtid og hjalp ham på alle måter disse siste årene, er skuffet over at Bobby Fischer var så lite takknemlig.

- **Jeg tror aldri at jeg sviktet ham, sier Olafsson.**

Fischer raste mot Sæmundur Pálsson, politimannen som hadde blitt hans gode venn allerede i 1972 etter som han hadde jobben med å være liv-